

МЕТОДОЛОГІЧНІ ПИТАННЯ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ОСВІТИ ЛІКАРІВ-ПЕДІАТРІВ

О.І. Сміян, д. мед. н., професор; О.М. Ємець – головний лікар СМДКЛ*.; О.К. Романюк, к. мед. н., доц.,
Т.П. Бинда к.мед.н., доц., П.І. Січненко, к.мед.н., доц.

Медичний інститут СумДУ, кафедра педіатрії післядипломної освіти,
*Сумська міська дитяча клінічна лікарня

Програма інтернатури зі спеціальності «Педіатрія» з 2006 року розрахована на два роки. Навчання за заочним циклом лікарі-інтерни проходять на базах стажування (дитячі лікарні міста, ЦРЛ, дитячі стаціонари ЦРЛ). За очним циклом заняття відбуваються на кафедрі педіатрії післядипломної освіти СумДУ, розміщеній на базі міської дитячої клінічної лікарні ім. Св. Зінаїди.

На базі Сумської міської дитячої клінічної лікарні (СМДКЛ) педіатри - інтерни ведуть 4-5 хворих під керівництвом лікарів-ординаторів і викладачів кафедри на базі наступних підрозділів: відділення реанімації та інтенсивної терапії, інфекційні відділення №1, №2, №3, ЛОР відділення, неврологічне відділення, дерматологічне відділення, педіатричне відділення, фізіотерапевтичне відділення, денний стаціонар, а також відділення фізіобальнеологічне, рентгенорадіологічне, функціональної діагностики; використовуючи клініко-біохімічну, бактеріологічну та інші лабораторії; ендоскопічний та інші спеціалізовані кабінети; комп'ютерний клас кафедри.

У кожному з клінічних відділень працюють по два інтерни, вони займаються хворими в першій половині дня. Викладачі проводять з кожною учбовою групою обходи хворих за графіком. Викладач при обході перевіряє правильність зібраного анамнезу хвороби, якість фізикального обстеження, вміння лікаря – інтерна доповідати своїх хворих, аналізуючи дані клініко-біохімічних та інструментальних досліджень. Після обходу викладач обговорює із лікарями - інтернами схеми лікування і обстеження, обґрунтування попереднього діагнозу, особливу увагу звертаючи на помилки і прорахунки, які допустили інтерни при обході. Нові нозологічні форми захворювань виносяться на так звані “сидячі” обходи, коли хворих запрошують на розбір в навчальну кімнату: такі “живі” схеми лікування корисні майбутнім лікарям при проходженні поліклінічного циклу навчання.

За період перебування в клініці лікарі - інтерни знайомляться з новими лікарськими препаратами, вносять їх в блокнот рецептів для індивідуальних схем лікування, а не виписують механічно з довідників; останні їм потрібні лише для перевірки доз і знайомства з фармакологічними характеристиками. У бібліотеці, створеній при кафедрі, інтерни можуть користуватися всіма останніми виданнями фармакологічних довідників, проспектами, анотаціями лікарських засобів вітчизняного і зарубіжного виробництва.

Педіатри - інтерни також працюють в бібліотеці медичного інституту і університету з монографічною літературою і новими медичними журналами, знайомляться з науковими роботами співробітників кафедри.

У комп'ютерному класі вони вирішують програмовані задачі різних типів, прослуховують серцеві і дихальні шуми за допомогою компакт-дисків; у методологічному кабінеті кафедри знайомляться з методичним матеріалом, використовуючи його при підготовці до занять. Працюють в кабінеті функціональних методів діагностики, де опановують техніку проведення інструментальних методів дослідження.

На теоретичних заняттях обговорюються питання алгоритмічного рішення діагностичних і терапевтичних задач, широко використовуються творчі (евристичні) учбові методи: учбові і ділові ігри, брейнстормінг, синектика, методи міжнаочних аналогій і дефініцій, критичних оцінок і суперечностей, оновлення, рекодифікацій і уявлень. Також виносяться питання, що виникають після обходів викладачів. На них аналізуються діагностично складні випадки, рідкісні форми захворювань, які раніше не розбиралися на циклах пропедевтичної або факультетської педіатрії (інтеграція навчання по “вертикалі”) або на кафедрах терапевтичного профілю: терапії, нервових хвороб, фтизіатрії, пульмонології і

інших (інтеграція навчання по “горизонталі”). Темі розборів і семінарських занять визначаються на основі програм методичного відділу МОЗ України. На семінарах ретельному обговоренню і аналізу піддаються питання фармакотерапії з позицій ключових питань клінічної фармакології (фармакодинаміки, сумісності лікарських засобів, їх побічних ефектів).

Контроль початкового рівня знань проводиться у формі контрольних питань I і II рівнів: перед заняттями перевіряються конспекти, ведення робочих зошитів і блокнотів з рецептурою. Поточний контроль під час викладацьких учбових обходів: оцінюється бліц-орієнтування в постановці діагнозу, правильність схем лікування; при повторних обходах звертається увага на особливості клінічної перебігу, ускладнення, супутні і конкуруючі захворювання, динаміку лікування; оцінюються види прогнозів, оцінюється вміння надання невідкладної терапії. Завершальний контроль проводиться в кінці занять, де розв'язуються ситуаційні завдання, проводяться тести різного типу, особлива увага приділяється обґрунтуванню діагнозів захворювань, виходячи з поетапної диференціальної діагностики, алгоритмічної побудови схем лікування.

Важливе місце відводиться науковій роботі інтернів. Формуються творчі групи, які підрозділяються на інформаційні підгрупи задля пошуку, розпізнавання, відбору і обміну інформацією між інтернами і викладачами, а також перевірки чинників і відбору ідей в ході дискусії. Завдання проблемної творчої підгрупи, що працює на кафедрі, полягає в координації отриманих інтернами знань, їх можливої корекції на основі ухвалення альтернативних рішень, особливо в складних і динамічних ситуаціях.

Домінуючим в навчанні лікаря - інтерна є засвоєння ними досвіду лікаря - педіатра і молодого лікаря-дослідника.